Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KPED/pbceInSpPeER-U/26
Názov predmetu	inkluzívna a špeciálna pedagogika v edukačnej realite
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	4
Vyučujúci	Mgr. Veronika Michvocíková, PhD., univ. doc. (prednášajúci), doc. Mgr. Mariana Sirotová, PhD. (garant predmetu)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Hodnotenie je diferencované na priebežné a záverečné. Priebežné hodnotenie monitoruje a hodnotí aktívnu účasť a prácu na prednáškach, z ktorých môže študent získať max. 40 %. Záverečné hodnotenie pozostáva z percent priebežného hodnotenia aktívnej účasti a práce študenta a úspešného absolvovania vedomostného testu, v ktorom môže študent získať max. 60 %. Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

Priebežné hodnotenie monitoruje a hodnotí aktívnu účasť a prácu na prednáškach,

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie pozostáva z percent priebežného hodnotenia aktívnej účasti a práce študenta a úspešného absolvovania vedomostného testu

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti - Absolvent predmetu disponuje systematickými teoretickými poznatkami z oblasti špeciálnej a inkluzívnej pedagogiky, ktoré diferencovane chápe v kontexte jednotlivých špeciálnopedagogických disciplín (pédií). Rozumie základným pojmom, princípom a legislatívnym východiskám inkluzívneho vzdelávania a dokáže vysvetliť jeho podstatu, ciele a zásady realizácie v podmienkach školy. Orientuje sa v problematike špecifických vzdelávacích potrieb žiakov a pozná možnosti ich podpory v edukačnom procese.
2. Zručnosti - Študent dokáže aplikovať nadobudnuté teoretické poznatky do pedagogickej praxe. Vie identifikovať žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami v rámci edukačného procesu a analyzovať ich individuálne potreby v kontexte triedneho kolektívu. Je schopný navrhovať primerané pedagogické postupy a didaktické stratégie podporujúce inkluzívne vzdelávacie prostredie. Získané poznatky využíva pri plánovaní, realizácii a reflexii vyučovacieho procesu.
3. Profesijné kompetencie - Na základe identifikácie žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami dokáže absolvent predmetu prispôsobiť metódy, formy a prostriedky výučby individuálnym potrebám žiaka v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Je schopný spolupracovať s ďalšími odbornými zamestnancami (školský špeciálny pedagóg, psychológ, asistent učiteľa) a podieľať sa na tvorbe a realizácii podporných opatrení. Orientuje sa v pedagogickej dokumentácii žiaka so špecifickými

vzdelávacími potrebami, rozumie jej významu a dokáže zaujať odborné a eticky zodpovedné stanovisko pri jej tvorbe a využívaní v praxi.
4. Prenositeľné (kľúčové) kompetencie - V priebehu absolvovania predmetu si študent rozvíja metakognitívne schopnosti, najmä schopnosť reflexie vlastnej pedagogickej činnosti a hodnotenia efektívnosti zvolených postupov. Posilňuje svoje organizačné a plánovacie zručnosti, schopnosť tímovej spolupráce a komunikácie v multidisciplinárnom prostredí. Zároveň si rozvíja citlivosť voči diverzite a rešpekt k individualite každého žiaka, čo predstavuje základ profesijnej etiky učiteľa v inkluzívnom vzdelávacom prostredí.

Stručná osnova predmetu

1. Koncept inkluzívnej edukácie. Inklúzia ako rovnoprávny prístup, zákaz diskriminácie a segregácie; zohľadnenie ŠVVP a spoluzodpovednosti žiaka za učenie.
2. Inkluzívna a špeciálna pedagogika - postavenie v systéme pedagogických vied, historický vývoj starostlivosti o ľudí so znevýhodnením.
3. Špeciálno-pedagogická diagnostika a jej význam
4. Psychopédia – pedagogika ľudí so zníženými rozumovými schopnosťami
5. Logopédie - pedagogika ľudí s narušenou komunikačnou schopnosťou
6. Surdopédia - pedagogika sluchovo postihnutých ľudí.
7. Oftalmopédia - pedagogika zrakovo postihnutých ľudí.
8. Somatopédia - pedagogika telesne postihnutých a zdravotne oslabených ľudí.
9. Etopédia - pedagogika emocionálne a sociálne narušených detí, mládeže a dospelých.
10. Špeciálne poruchy učenia.
11. Prípravná trieda pre deti zo sociálno-kultúrne znevýhodneného prostredia.
12. Podporné opatrenia a školský podporný systém.
13. Univerzálny dizajn učenia (UDL) a diferenciácia výučby. Inklúzia ako odstraňovanie bariér v kurikule, metódach a hodnotení; plánovanie hodiny pre heterogénnu triedu.

Sylabus predmetu

1. Koncept inkluzívnej edukácie. Inklúzia ako rovnoprávny prístup, zákaz diskriminácie a segregácie; zohľadnenie ŠVVP a spoluzodpovednosti žiaka za učenie.
2. Inkluzívna a špeciálna pedagogika - postavenie v systéme pedagogických vied, historický vývoj starostlivosti o ľudí so znevýhodnením.
3. Špeciálno-pedagogická diagnostika a jej význam
4. Psychopédia – pedagogika ľudí so zníženými rozumovými schopnosťami
5. Logopédie - pedagogika ľudí s narušenou komunikačnou schopnosťou
6. Surdopédia - pedagogika sluchovo postihnutých ľudí.
7. Oftalmopédia - pedagogika zrakovo postihnutých ľudí.
8. Somatopédia - pedagogika telesne postihnutých a zdravotne oslabených ľudí.
9. Etopédia - pedagogika emocionálne a sociálne narušených detí, mládeže a dospelých.
10. Špeciálne poruchy učenia.
11. Prípravná trieda pre deti zo sociálno-kultúrne znevýhodneného prostredia.
12. Podporné opatrenia a školský podporný systém.
13. Univerzálny dizajn učenia (UDL) a diferenciácia výučby. Inklúzia ako odstraňovanie bariér v kurikule, metódach a hodnotení; plánovanie hodiny pre heterogénnu triedu.

Odporúčaná literatúra

https://www.minedu.sk/inkluzia-a-podporne-opatrenia/
https://iuventa.sk/produkt/zapoj-sa-do-inkluzie/
https://www.minedu.sk/30864-sk/strategia-inkluzivneho-pristupu-vo-vychove-a-vzdelavani/

ČAPEK, R. 2020. Uč jako umelec. Brno: Jan Melvil Publishing, 240 s. ISBN 978-0- 7555-105-4.
HORŇÁKOVÁ, M. 2014. Kroky k inkluzívnej škole. Ružomberok: VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 160 s. ISBN 978-80-561-0187-2.
KRIŽO, V. – ĎURČOVÁ, V. 2021. Individuálny vzdelávací program ...na ceste k inkluzívnemu vzdelávaniu. [online]. Bratislava: INKLUCENTRUM – Centrum inkluzívneho vzdelávania, 11 s. ISBN 978-80-974157-3-0. [cit. 2025-03-08]. Dostupné z: https://inklucentrum.sk/wp-content/uploads/2021/08 /Buletin_Individualny-vzdelavaci- program_web.pdf
LECHTA, V. 2012. Inkluzívna edukácia ako multidimenzionálny výchovný problém. Bratislava : Iris, ISBN 978-808- 9256-82-2.
LECHTA, V. 2016. Inkluzívní pedagogika. Praha: Portál, ISBN 978-80-262-1123-5.
POKORNÁ, V. 2010. Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování. Praha: Portál. S. 333. ISBN 978-80-7367-817-3.
ŠAUEROVÁ,M. – ŠPAČKOVÁ, K. – NECHLEBOVÁ, E. 2013. Speciální pedagogika v praxi -- Komplexní péče o děti se SPUCH. Praha: Grada. S. 248, ISBN 978-80-247-4369-1.
TÓTHOVÁ, R. – KOSTRUB, D. – FERKOVÁ, Š. 2017. Žiak, učiteľ a výučba. Prešov: Rokus, s.r.o., 370 s. ISBN 978-80-89510-61-0.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický

Poznámky

časová záťaž študenta: 120 hodín, z toho:
Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 26 hodín
samoštúdium: 94 hodín